

MATA

Avtorji:

Milena Bučar-Miklavčič,
Viljanka Vesel,
Dunja Bandelj,
Bojan Butinar,
Erika Bešter,
Jakob Fantinič,
Katja Fičur,
Vasilij Valenčič,
Saša Volk,
Alenka Baruca Arbeiter,
Maja Podgornik,
Gašper Kozlovič

**Ohranjanje,
vrednotenje,
karakterizacija
in zbiranje
genskih virov oljk**

MATA: Ohranjanje, vrednotenje, karakterizacija in zbiranje genskih virov oljk

Avtorji:
Milena Bučar-Miklavčič, Viljanka Vesel, Dunja Bandelj, Bojan Butinar, Erika Bešter, Jakob Fantinič, Katja Fičur, Vasilij Valenčič, Saša Volk, Alenka Baruca Arbeiter, Maja Podgornik, Gašper Kozlovič

Glavni urednik založbe: Tilen Glavina

Tehnični urednici: Maja Podgornik, Alenka Obid

Avtorji fotografij: Viljanka Vesel, Dunja Bandelj, Jaka Jeraša, Milena Bučar-Miklavčič, Maja Podgornik, Jakob Fantinič, arhiv ZRS Koper

Oblikovanje in prelom: Alenka Obid

Založnik: Znanstveno-raziskovalno središče Koper, ANNALES ZRS

Za založnika: Rado Pišot

Druga dopolnjena spletna izdaja,
dostopna na:
<https://doi.org/10.35469/978-961-7195-78-1>
Koper, 2025

Publikacija je nastala v okviru Javne službe izvajanja strokovnih nalog s področja oljkarstva, ki jo financira Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano RS.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 232051459
ISBN 978-961-7195-78-1 (PDF)

Vsebina

UVOD	2
SINONIMI	2
IZVOR	2
MOLEKULARNO-GENETSKA KARAKTERIZACIJA SORT OLJK	3
MORFOLOŠKA KARAKTERIZACIJA SORT OLJK	7
Drevo	7
List	8
Socvetje	9
Plod	10
Koščica	11
AGRONOMSKA KARAKTERIZACIJA SORT OLJK	12
Cvetenje	12
Oploditev	12
Občutljivost	13
Rodnost in uporabnost	13
KEMIJSKA KARAKTERIZACIJA OLJČNEGA OLJA	14
Maščobnokislinska sestava	14
Sestava in vsebnost sterolov	16
Sestava in vsebnost tokoferolov (vitamin E)	18
Sestava in vsebnost biofenolov	20
SENZORIČNA OCENA OLJČNEGA OLJA	22
LITERATURA	23

UVOD

Sorta 'Mata' je v Sloveniji v primerjavi z drugimi sortami redkeje zastopana, saj se zaradi zelo nizke vsebnosti olja priporoča samo kot sorta za vlaganje. Drevo je srednje veliko. Za sorto so značilni dolgi pokončni poganki s slabšo olistanostjo v spodnjem delu krošnje. Sorta pozno stopi v rodnost. Stopnja samooploditve je zelo nizka, zato potrebuje opraševalne sorte, ki pa niso znane. Plodovi neenakomerno dozorevajo. Zreli plodovi začnejo hitro odpadati, zato spada med sorte, ki jih treba zgodaj obrati. Oljčno olje sorte 'Mata' ima visoko vsebnost biofenolov in tokoferolov. Sorta je občutljiva na nizke temperature.

SINONIMI

'Mata di Pirano', 'Piranska Mata', 'Matto', 'Perlater'.

IZVOR

Sorta je že dolgo razširjena na območju Istre, tako da jo pojmujemo kot domačo sorto.¹

¹ Domača (avtohtona) sorta je tista sorta ali populacija določene vrste kmetijskih rastlin, ki je nastala iz avtohtonega izvornega genskega materiala in ni bila načrtno žlahtnjena ter se prideluje, vzdržuje in razmnožuje v Republiki Sloveniji.

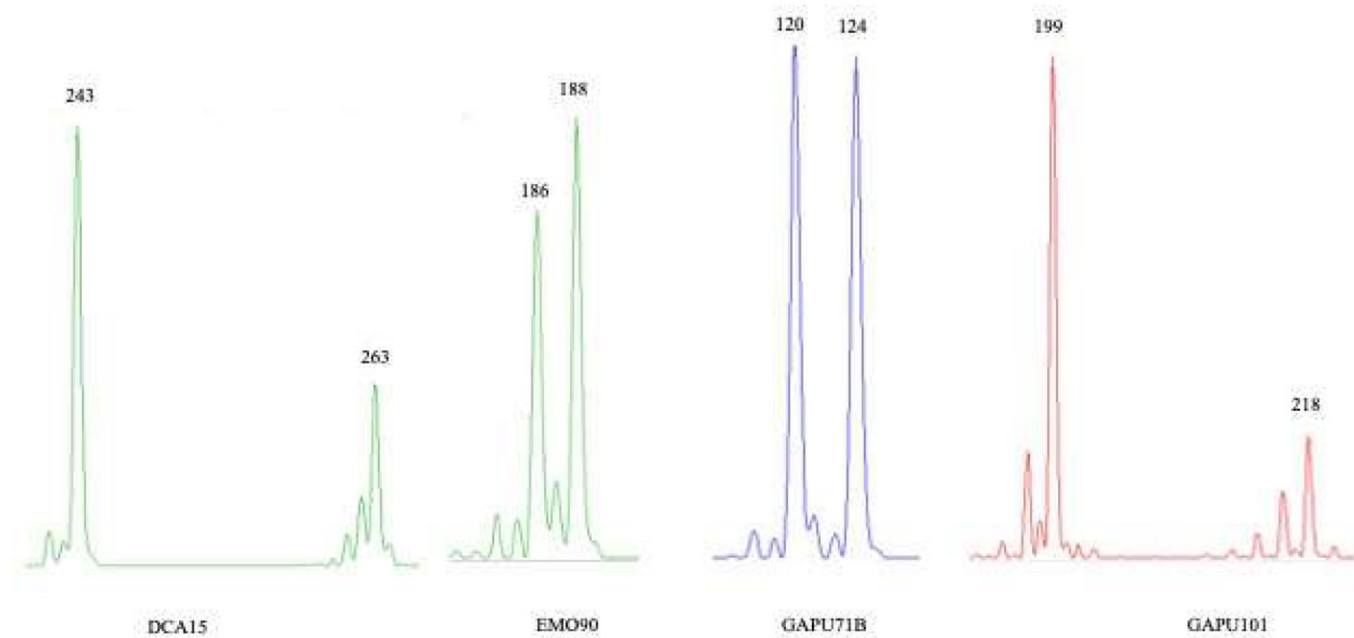
MOLEKULARNO-GENETSKA KARAKTERIZACIJA SORT OLJK

Analiziranih je bilo 29 dreves z različnih lokacij in genetska analiza je pokazala popolno identičnost DNA-profilov 28 dreves, medtem ko je eno drevo odstopalo od genetskega profila sorte 'Mata' na dveh mikrosatelitskih lokusih (DCA9, GAPU101).

Genotipizacija sorte 'Mata' na 15 mikrosatelitskih lokusih; predstavljeni so aleli, izraženi v baznih parih (bp).

LOKUS	PROFIL DNA (bp)
DCA3	228:250
DCA5	204:206
DCA7	149:166
DCA9	162:203, 162:207
DCA11	146:184
DCA15	243:263
DCA16	125:154
DCA18	177:185
GAPU101	199:218, 201:218
GAPU103A	136:175
GAPU71B	120:124
EMO3	213:215
EMO90	186:188
UDO99-19	131:131
OeUP16	246:258

Genetski profil sorte 'Mata' na izbranih mikrosatelitskih lokusih DCA15, EMO90, GAPU71B, GAPU101; prikazane so dolžine pomnoženih alelov, izražene v baznih parih (bp).

Združevanje vzorcev dreves sorte 'Mata' v sorodnostne skupine z metodo UPGMA, na osnovi izračunanega Jaccardovega koeficienta podobnosti.

MORFOLOŠKA KARAKTERIZACIJA SORT OLJK

Drevo

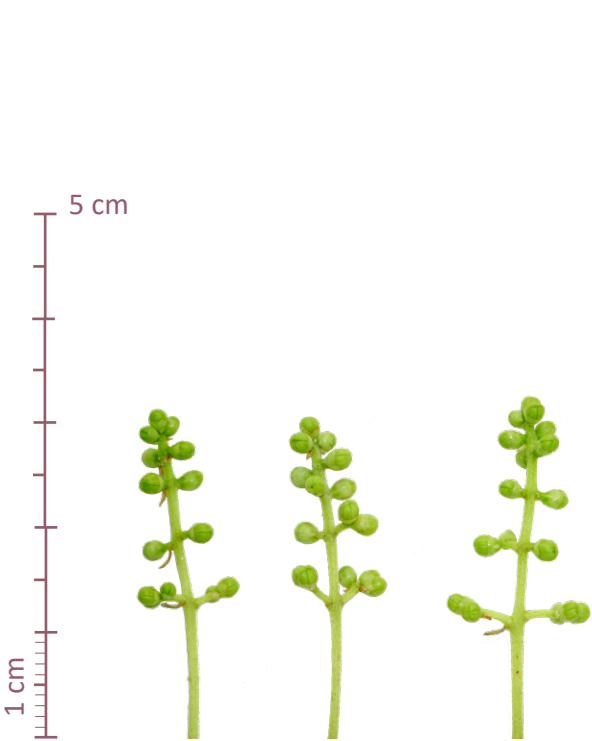
Parameter	Opis drevesa	Meritev
bujnost	srednje bujna	
rast	pokončna do razširjena	
zbitost krošnje	srednje zbita	
dolžina internodijev (cm)	kratki do srednje dolgi (< 1; 1–3)	1,0

Parameter	Opis lista	Meritev
dolžina (cm)	srednje dolg (5–7)	5,6
širina (cm)	srednje širok (1,25–1,50)	1,37
oblika glede na razmerje dolžina/širina	eliptično suličast (4–6)	4,1
ukrivljenost glede na podolžno os	raven	
zvijanje okoli osi	odsotno ali rahlo	
vihanje listnih robov navzdol	močno prisotno	
barva zgornje strani	temna	

Parameter	Opis socvetja	Meritev
dolžina (mm)	srednje dolgo (25–35)	32,9
širina (mm)	srednje široko (12–16)	14,4
dolžina do prvega razraščanja (mm)	dolga (> 11)	11,6
število brstov (cvetov)	malo (11–18)	16,4
struktura (razmerje brsti/dolžina (cm))	redko (< 5,0)	4,8
razvejanost	srednja	
zalistniki (% socvetij z zalistniki)	prisotni (10–15)	13,2
aksilarni brsti (% socvetij z aksilarnimi brsti)	malo prisotni ali niso prisotni (< 5)	1,1

Parameter	Opis plodu	Meritev
masa (g)	visoka (4–6)	4,8 ± 0,96
dolžina (mm)	dolg (21–24)	22,7
širina (mm)	širok (17–19)	17,8
oblika – v položaju A (razmerje dolžina/širina)	eliptičen (1,25–1,45)	1,27
oblika – opisno	eliptičen	
položaj največjega premera - v položaju B	v sredini	
simetrija – v položaju A	rahlo asimetričen	
oblika vrha – v položaju A	zaokrožen	
bradavica na vrhu	ni prisotna	
oblika osnove ploda – v položaju A	ravna	
prisotnost lenticel	veliko	
velikost lenticel	majhne	
intenzivnost zelene barve nezrelega plodu	svetla	
način barvanja	z vrha do enakomerno	
barva v popolni zrelosti	črna	
poprh na povrhnjici	slabo izražen	

Položaj A je položaj, pri katerem je najbolj jasno izražena asimetrija ploda (ko ga držimo s palcem in kazalcem). Pozicijo B dosežemo, ko obrnemo plod za 90° iz pozicije A.

Parameter	Opis koščice	Meritev
masa (g)	visoka (0,45–0,70)	0,69
dolžina (mm)	srednje dolga do dolga (> 15; 12–15)	15,0
širina (mm)	široka (> 8)	8,2
oblika na podlagi razmerja dolžina/širina	podaljšana (1,8–2,2)	1,8
oblika - v položaju B	podolgovata	
položaj največjega premera - v položaju B	v sredini	
simetrija – v položaju A	rahlo asimetrična	
simetrija – v položaju B	simetrična	
oblika vrha – v položaju A	zaokrožen	
konica – zaključek vrha	prisotna	
oblika osnove koščice – v položaju A	zaokrožena	
število fibrovaskularnih brazd pri osnovi	srednje (7–10)	
razporeditev fibrovaskularnih brazd	enakomerna	
površina – razbrazdanost	razbrazdana	

Položaj A je položaj, pri katerem je najbolj jasno izražena asimetrija koščice (ko jo držimo s palcem in kazalcem). Pozicijo B dosežemo, ko obrnemo koščico za 90° iz pozicije A.

AGRONOMSKA KARAKTERIZACIJA SORT OLJK

Cvetenje

Parameter	Opis	Meritev
čas cvetenja (dni glede na čas cvetenja 'Leccino' (0))	srednje zgodaj (0–2)	0,1
trajanje cvetenja (dni)	srednje dolgo (8,5–10,5)	9,2
intenzivnost cvetenja	srednja	

Podatki o cvetenju so zbrani iz introdukcijsko-kolekcijskega nasada v obdobju od 2014 do 2023.

Oploditev

Parameter	Opis	Meritev
stopnja oploditve (%)	srednja (1,5–3,5)	2,4
stopnja samooploditve (%)	nizka (< 0,5)	0,27
potencialne opraševalne sorte		

Podatki o oploditvi so zbrani iz introdukcijsko-kolekcijskega nasada v obdobju od 2018 do 2023, o samooploditvi pa v obdobju od 2018 do 2020.

Občutljivost

Parameter	Opis	Meritev
občutljivost na nizke temperature	občutljiva	
občutljivost na sušo	neznana	
občutljivost na napad oljčne muhe	malo občutljiva	
občutljivost na napad oljčnega molja	malo občutljiva	
občutljivost na pavje oko oz. oljkovo kozavost	malo občutljiva	
občutljivost na sivo oljkovo pegavost	neznana	

Rodnost in uporabnost

Parameter	Opis	Meritev
čas dozorevanja	zgodaj	
vstop v polno rodnost - skupni pridelek prvih 7 let (kg)	srednje zgodaj (10–25)	15,1
rodnost - povprečje 5 let v polni rodnosti (kg)	nizka (9–13)	11,0
izmeničnost - indeks alternance	srednja (0,4–0,6)	0,48
razmerje med plodom in koščico	srednje visoko (5,0–7,5)	6,9
razmerje med mesom in koščico	srednje visoko (4,0–6,0)	5,9
vsebnost olja - Abencor laboratorijska oljarna (%)	zelo nizka (< 9)	8,0
vsebnost olja - Soxhlet (%)	nizka (30–40)	33,6

Podatki o vstopu v rodnost so zbrani iz introdukcijsko-kolekcijskega nasada v obdobju od 2005 do 2011, o rodnosti v obdobju od 2015 do 2023, o izmenični rodnosti (izmeničnost – indeks alternance) pa v obdobju od 2010 do 2023. Podatki o vsebnosti olja v laboratorijski oljarni (Abencor) in o laboratorijski vsebnosti olja po Soxhletu so zbrani v letih 2021 in 2022.

Maščobnokislinska sestava

Predstavljeni so podatki za olja iz sorte 'Mata', ki so bila predelana iz zdravih, nepoškodovanih in ročno obranih plodov v obdobju 2006–2022. Vzorčenje je potekalo v nadaljevanju od 2021 -2023. Analizirali smo tudi olje, predelano v proizvodni oljarni. Olje sorte 'Mata' ima po kriterijih metodologije Resgen nizko vsebnost stearinske kisline, srednjo vsebnost linolne kisline ter visoko vsebnost oleinske in palmitinske kisline. Vsebnost palmitinske kisline se je z dozorevanjem oljk nižala, v zadnjem obdobju je bila približno 1,5 ut. % do 2,3 ut. % nižja kot v prvem obdobju. Vsebnost oleinske pa se je spreminjala različno – na nekaterih lokacijah se je z dozorevanjem višala, na drugih pa nižala. Vsebnost linolne kisline se je višala, večinoma za okrog 2 ut. %, v nekaj primerih pa je bila sprememba še večja, tudi do več kot 6 ut. %. Maščobnokislinska sestava olja iz proizvodne oljarne je bila primerljiva s sestavo olja, pridobljenega v laboratorijski oljarni. Skoraj vsi vzorci enosortnega olja 'Mata' so imeli vsebnost linolne kisline precej nad zgornjo mejno vrednostjo za Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre z zaščiteno označbo porekla (nad 8 ut. %), nekaj vzorcev pa je imelo tudi prenizko vsebnost oleinske kisline (pod 72 ut. %).

Parameter		Vsebnost po metodologiji Resgen	Minimalna vsebnost	Maksimalna vsebnost	Povprečna vsebnost	Standardna deviacija	Mejna vrednost*
C 14:0 miristinska kislina	(ut. %)		0,01	0,02	0,01	0,00	≤ 0,03
C 16:0 palmitinska kislina	(ut. %)	visoka (13–15)	10,23	16,75	13,71	1,61	7,00–20,00
C 16:1 palmitoleinska kislina	(ut. %)		0,71	1,74	1,20	0,26	0,30–3,50
C 17:0 margarinska kislina	(ut. %)		0,03	0,04	0,04	0,00	≤ 0,40
C 17:1 margaroleinska kislina	(ut. %)		0,04	0,08	0,07	0,01	≤ 0,60
C 18:0 stearinska kislina	(ut. %)	nizka (1–2)	1,41	1,41	1,75	0,24	0,50–5,00
C 18:1 oleinska kislina	(ut. %)	visoka (70–75)	63,50	67,04	70,75	3,44	55,00 –85,00
C 18:2 linolna kislina	(ut. %)	srednja (9–12)	7,51	14,12	10,67	2,54	2,50–21,00
C 18:3 linolenska kislina	(ut. %)		0,72	1,03	0,98	0,19	≤ 1,00
C 20:0 arašidova kislina	(ut. %)		0,31	0,33	0,35	0,03	≤ 0,60
C 20:1 eikozanojska kislina	(ut. %)		0,29	0,36	0,33	0,03	≤ 0,50
C 22:0 behenska kislina	(ut. %)		0,10	0,12	0,12	0,01	≤ 0,20
C 24:0 lignocerinska kislina	(ut. %)		0,06	0,08	0,07	0,01	≤ 0,20
razmerje oleinska kislina/ linolna kislina			4,22	5,90	5,07	0,42	
razmerje nenasičene/ nasičene maščobne kisline			3,62	9,84	6,97	1,74	

* Mejne vrednosti za ekstra deviško oljčno olje po Delegirani uredbi Komisije (EU) 2022/2104

Predstavljeni so podatki za olja iz sorte 'Mata', ki so bili predelani iz zdravih, nepoškodovanih in ročno obranih plodov leta 2021 in 2023. Obiranje je potekalo v treh terminih (okrog 20. septembra, okrog 3. oktobra in okrog 17. oktobra), oljke pa smo predelali v laboratorijski oljarni Abencor. Analizirali smo tudi olje, predelano v proizvodni oljarni. Vsebnost sterolov v oljčne olju sorte 'Mata' je zelo visoka.

Minimalne vsebnosti		Minimalna vsebnost	Maksimalna vsebnost	Povprečna vsebnost	Standardna deviacija	Mejna vrednost*
Holesterol	(%)	0,02	0,11	0,08	0,02	≤ 0,5
Brasikasterol	(%)	< 0,01	< 0,01	< 0,01		≤ 0,1
24-metilenholesterol	(%)	0,05	0,20	0,11	0,04	
Kampesterol	(%)	2,82	3,17	3,00	0,10	≤ 4,0
Kampestanol	(%)	0,08	0,18	0,13	0,03	
Stigmasterol	(%)	0,28	1,39	0,67	0,32	< kampesterola
Δ-7-kampesterol	(%)	< 0,04	< 0,04	< 0,04		
Δ-5,23-stigmastadienol	(%)	< 0,02	< 0,02	< 0,02		
Klerosterol	(%)	1,00	1,14	1,08	0,05	
β-sitosterol	(%)	82,38	88,10	85,58	1,71	
Sitostanol	(%)	1,38	4,54	2,62	0,87	
Δ-5-avenasterol	(%)	2,80	7,26	4,59	1,30	
Δ-5,24-stigmastadienol	(%)	0,44	0,83	0,67	0,10	
Δ-7-stigmastenol	(%)	0,34	0,49	0,42	0,05	≤ 0,5
Δ-7-avenasterol	(%)	0,67	1,40	1,06	0,22	
Navidezni β-sitosterol	(%)	93,25	95,09	94,54	0,51	≥ 93,0
Vsebnost sterolov	(mg/kg)	1597	2573	2125	298	≥ 1000
Vsebnost eritrodiola in uvaola	(%)	0,43	1,07	0,83	0,17	≤ 4,5

* Mejne vrednosti za ekstra deviško oljčno olje po Delegirani uredbi Komisije (EU) 2022/2104

18 **Sestava in vsebnost tokoferolov (vitamin E)**

Predstavljeni so podatki za olja iz sorte 'Mata', ki so bila predelana iz zdravih, nepoškodovanih in ročno obranih plodov v obdobju 2021–2023. Obiranje je potekalo v treh terminih (okrog 20. septembra, okrog 3. oktobra in okrog 17. oktobra), oljke pa smo predelali v laboratorijski oljarni Abencor. Olje sorte 'Mata' ima po kriterijih metodologije Resgen visoko vsebnost tokoferolov. Z dozorevanjem oljk se je vsebnost tokoferolov v olju nižala, od prvega do tretjega obiranja se je v večini primerov znižala za približno 100 mg/kg.

Vsebnost tokoferolov v ekstra deviškem oljčnem olju sorte 'Mata' v obdobju 2021–2023

Parameter		Vsebnost po metodologiji Resgen	Minimalna vsebnost	Maksimalna vsebnost	Povprečna vsebnost	Standardna deviacija
alfa-tokoferol	(mg/kg)		276	455	358	51
gama-tokoferol	(mg/kg)		18	36	29	6
skupni tokoferoli	(mg/kg)	visoka (> 350)	313	452	387	48

Sestava in vsebnost biofenolov

Predstavljeni so podatki za olja iz sorte 'Mata', ki so bila predelana iz zdravih, nepoškodovanih in ročno obranih plodov v obdobju 2021–2023. Vzorčenje je potekalo v treh terminih (okrog 20. septembra, okrog 3. oktobra in okrog 17. oktobra). Analizirali smo tudi olje, predelano v proizvodni oljarni. Olje sorte 'Mata' ima po kriterijih metodologije Resgen visoko vsebnost biofenolov. Leta 2022 in 2023 se je vsebnost biofenolov od prvega do zadnjega obiranja zniževala, a je še vedno ostala visoka. Leta 2021 pa smo na posameznih lokacijah opazili rahlo povišanje vsebnosti v času od enega do drugega obiranja.

Vsebnost biofenolov v ekstra deviškem oljčnem olju sorte 'Mata' v obdobju 2021–2023

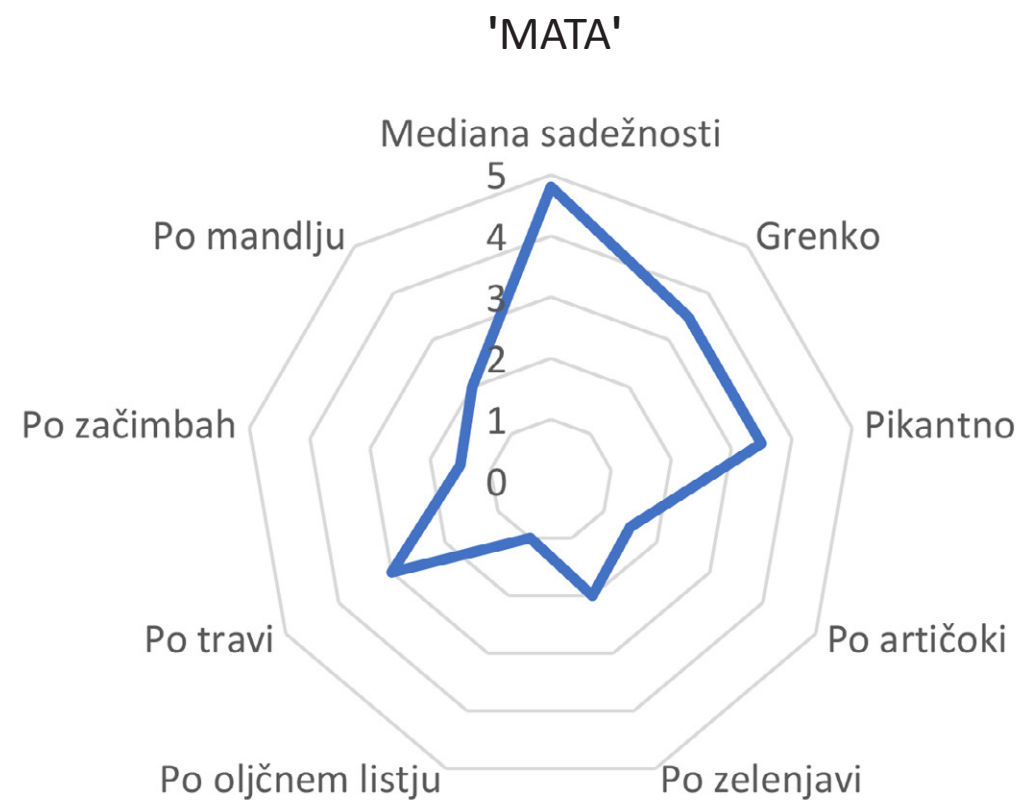
Parameter		Vsebnost po metodologiji Resgen	Minimalna vsebnost	Maksimalna vsebnost	Povprečna vsebnost	Standardna deviacija
skupni olevropeinski BP	(mg/kg)		198	514	377	91
skupni ligstrozidni BP	(mg/kg)		196	353	288	42
skupni BP	(mg/kg)	visoka (> 450)	483	930	723	138
lignana	(mg/kg)		3	107	41	30
oleacein	(mg/kg)		93	267	156	50
oleokantal	(mg/kg)		60	229	139	48
oleacein/oleokantal (%)	(mg/kg)		112	305	187	60
O-Agl-dA	(mg/kg)		7	141	67	37
L-Agl-dA	(mg/kg)		7,6	126	59	35
O-Agl-A	(mg/kg)		5	92	37	23
L-Agl-A	(mg/kg)		2	30	12	9

Legenda:

- BP biofenoli
- O-Agl-dA dialdehidna oblika olevropein aglikona
- L-Agl-dA dialdehidna oblika ligstrozid aglikona
- O-Agl-A aldehidna oblika olevropein aglikona
- L-Agl-A aldehidna oblika ligstrozid aglikona

22 SENZORIČNA OCENA OLJČNEGA OLJA

Značilni senzorični opisniki za zgodaj predelana olja sorte 'Mata' so po travi, mandlju in artičoki, lahko tudi po začimbah. Pri oljih, predelanih iz zrelih plodov, so arome majhnih intenzivnosti s poudarkom na zrelem sadju, vanilji in mandlju.

Mediana intenzivnosti senzoričnih opisnikov za sveža olja sorte 'Mata'.

LITERATURA

Bianco, D., Castelluccio, M. D., Conte, L., Knez, S., Bučar-Miklavčič, M., Mozetič, B., Parmegiani, P., Prinčič, D., Scarbolo, E., Sivilotti, P., Vesel, V., Vrščaj, B. 2014. UE LI JE II – Oljčno olje simbol kakovosti v čezmejnem prostoru. ERSA Deželna agencija za podeželski razvoj. Gorica, Italija: 353 str.

Bučar-Miklavčič, M. 2019. Vpliv izbranih tehnoloških postopkov na kemijske in senzorične značilnosti slovenskih deviških oljčnih olj. Doktorska disertacija. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za živilstvo: 98 str.

Gentilini, S. 2007. Oljka v zgodovini, krajini in gospodarstvu na območju Brd in vzhodnega gričevja Furlanije Julijske krajine: ohranitev in razvoj. ERSA Deželna agencija za podeželski razvoj. Gorica, Italija: 105 str.

Čebulj, A., Godec, B., Dornik Purgaj, B., Hudina, M., Usenik, V., Solar, A., Vesel, V., Mrzlič, D., Rusjan, D. 2022. Sadni izbor za Slovenijo 2022. MKGP, Ljubljana, Slovenija, 158 str.

Vesel, V., Vrhovnik, I., Jančar, M., Bandelj, D., Devetak, M., Baruca Arbeiter, A., Dreu, S. Oljka. Ljubljana: Kmečki glas, 2020. 216 str.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2104

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

JAVNA SLUŽBA
V OLJKARSTVU